

Lekcja 12

22 września

Uwięzienie Pawła w Cezarei

Tekst biblijny: Dz 26,29.

Cel lekcji

Poznanie: Uświadomienie sobie, że głoszenie ewangelii czasami obejmuje także obronę samego siebie.

Odczucie: Odczucie obowiązku głoszenia ewangelii w każdy możliwy sposób.

Działanie: Głoszenie ewangelii w różnych kontekstach, przy użyciu logicznej obrony i świadectwa.

Plan nauczania

I. Poznanie: Chrześcijanie czasami są powołani, by się bronić.

A. Czy częściej zdarza ci się „przepraszać” za swoją wiarę, czy bronić jej? Jak możesz wytłumaczyć swoją odpowiedź?

B. Czy współczesna kultura głoszenia ewangelii w duchu miłości pozwala nam bronić naszej wiary? Uzasadnij swoją odpowiedź.

C. Jaki jest właściwy kontekst obrony wiary?

II. Odczucie: Obowiązek głoszenia ewangelii.

A. Na jakie różne sposoby możemy głosić ewangelię?

B. Jak różne konteksty wymagają różnych sposobów głoszenia ewangelii?

C. Skąd możemy wiedzieć, który sposób głoszenia ewangelii jest najlepszy w danej sytuacji?

III. Działanie: Głoszenie ewangelii przy pomocy logiki i świadectwa.

A. Jak przedstawianie osobistego świadectwa pomaga bronić ewangelii?

B. W jaki sposób możemy posługiwać się logiką, by pomóc ludziom zrozumieć ewangelię?

C. Czy możemy bronić siebie broniąc ewangelii? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Podsumowanie: W Dz 24—26 Paweł broni siebie i swojej wiary na trzy różne sposoby wobec trzech różnych rodzajów ludzi. To uczy nas, jak możemy występować w obronie samych siebie i tego, w co wierzymy.

Cykl nauczania

Etap 1 - Motywowanie

Tekst biblijny: Dz 26,29.

Kluczowa koncepcja duchowego rozwoju: Zdolność występowania w obronie ewangelii jest czasami niezbędna, ale należy to czynić z godnością i szacunkiem dla innych ludzi.

Tylko dla nauczyciela: Pomóż uczestnikom lekcji dostrzec współczesne moralne i polityczne zagadnienia w ich środowisku, w zależności do tego, w jakiej części świata mieszkają. Niektóre zagadnienia wymienione poniżej mogą się nie odnosić bezpośrednio do uczestników lekcji, więc możesz je zastąpić bardziej odpowiednimi w razie potrzeby.

Wstępna dyskusja: We współczesnym świecie często postrzegamy „obronę wiary” jako opowiadanie się za określonym stanowiskiem politycznym czy zagadnieniem moralnym. Zadajemy pytania takie jak: „Czy jesteś za ochroną życia od poczęcia?”, „Czy jesteś za nauką religii w szkole?”, „Czy jesteś za tym, by na lekcjach biologii uczono kreacjonizmu?”, „Czy podpiszesz się pod petycją w sprawie zakazu aborcji?”. Są to ważne zagadnienia warte omówienia i głębszego zainteresowania. Jednak często obrona chrześcijańskiej wiary sprowadza się właśnie do zajęcia właściwego stanowiska w tego rodzaju sprawach. Lekcja tego tygodnia przypomina nam, co naprawdę oznacza obrona wiary. Paweł został aresztowany i uwięziony, ale kiedy tylko miał okazję przemawiać, jego celem nie było wytykanie moralnych niespójności w postawie tych, którzy sprawowali władzę (a było co wytykać). Zamiast tego celem apostoła było przedstawianie Jezusa w taki sposób, by ci, którzy go słuchali, mogli się stać chrześcijanami podobnie jak on, z wyjątkiem łańcuchów, które nosił na rękach.

Pytania do dyskusji

1. Obrony jakich moralnych i politycznych poglądów w twoim kraju oczekuje się od chrześcijan?
2. W jaki sposób poglądy te są podobne do ewangelii albo odmienne od niej?

Etap 2 - Badanie

Tylko dla nauczyciela: Greckie słowo tłumaczone jako „obrona” to *apologia*. W tych trzech rozdziałach *Dziejów Apostolskich* zapisane są trzy różne *apologie* czyli obrony Pawła. Pomóż uczestnikom lekcji dostrzec różnice między poszczególnymi apologiami i zastanowić się, dlaczego Paweł posłużył się różnymi taktykami w swoich mowach.

Komentarz biblijny

Paweł został osadzony w areszcie w Cezarei. Trzykrotnie dane było mu bronić się przed oskarżeniami żydowskich przywódców. Za każdym razem broniąc siebie apostoł bronił jednocześnie ewangelii. Najpierw był przesłuchiwany przez Feliksa, a potem przez Festusa. Festus przedstawił Pawła królowi Agryppie i jego siostrze Berenice.

I. Paweł stawiony przed Feliksem (przeczytaj Dz 24,10-21).

Z celi w Jerozolimie Paweł został zaprowadzony do pretorium Heroda w Cezarei. Pięć dni po przybyciu tam Pawła przyjechali za nim żydowscy przywódcy wraz z prawnikiem, by przedstawić namiestnikowi zarzuty wobec Pawła. W swoim oskarżeniu przedstawili Pawła jako sprawiającego problemy i zakłócającego spokój. Mowa została wygłoszona w prawniczym języku i miała zrobić wrażenie na Feliksie swoją powagą i rzekomym ciężarem zarzutów przeciwko Pawłowi. Po wysłuchaniu mowy oskarżycielskiej Feliks dał znak Pawłowi, że może przemówić w swojej obronie. Paweł na każdy z zarzutów odpowiedział stosowną „apologią”. (Zob. Darrel L. Bock, *Acts: Baker Exegetical Commentary on the New Testament*, Baker Academic, Grand Rapids 2007, s. 692).

W swojej obronie Paweł podkreślił, że nie powodował żadnych problemów w Jerozolimie, ale po prostu dopełniał rytuału oczyszczenia. Być może pewni Żydzi z Azji mogli mieć przeciwko niemu bardziej realne zarzuty, ale nie stawili się, by go oskarżyć, zaś ci, którzy go oskarżali, nie mieli przeciwko niemu żadnych powodów do skargi. Paweł stał się jednym z pierwszych chrześcijańskich apologetów, obrońców chrześcijańskiej wiary. W II wieku chrześcijańscy obrońcy wiary byli nazywani apologetami. Ludzie tacy jak Justyn Męczennik i Tertulian pisali listy do rzymskich władz broniąc chrześcijan jako wzorowych obywateli, którzy nie szkodzili Rzymowi i nie powinni być prześladowani. Paweł starał się wykazać, że nie jest siewcą niepokoju, a oskarżenia ze strony Żydów dotyczą kwestii religii, która nie należy do jurysdykcji władz świeckich.

Pytania do dyskusji

1. W jaki sposób możemy dokonywać naszej „apologii” czyli obrony chrześcijan jako wzorowych obywateli?
2. Czy chrześcijanie postępują w sposób potwierdzający ich status wzorowych obywateli? Uzasadnij swoją odpowiedź.

II. Paweł przed Festusem (przeczytaj Dz 25,8-12).

Feliks polecił odprowadzić Pawła do więzienia, a w ciągu kolejnych dwóch lat przesłuchiwał go jeszcze kilkakrotnie, licząc na to, że Paweł zaoferuje mu łapówkę w zamian za uwolnienie. Aby przypodobać się żydowskim przywódcom, kończąc kadencję na urzędzie namiestnika Feliks pozostawił Pawła w więzieniu. Nowym prokonsulem został Festus, a zanim przybył do Cezarei, odwiedził Jerozolimę, by spotkać się z żydowską starszyzną. Kiedy przywołano sprawę Pawła, Festus dojrzał w niej okazję do zyskania politycznych korzyści w postaci przychylności Żydów. Zgodnie z rzymskim prawem zaprosił żydowskich przywódców, by przedstawili swoją sprawę w Cezarei, tak by Paweł mógł stanąć twarzą w twarz z oskarżycielami. (Zob. Darrel L. Bock, *Acts: Baker Exegetical Commentary on the New Testament*, s. 700). To spotkanie jest sprawozdane dość zdawkowo, ale przebiegło podobnie jak poprzednie. Żydzi przedstawili te same zarzuty, a Paweł ponownie się bronił. Festus, usiłując zyskać coś w oczach Żydów, zasugerował, że wyśle Pawła do Jerozolimy, by tam go osądzono. Paweł zaprotestował, wiedząc, że zostanie zabity w Jerozolimie albo jeszcze w drodze, więc odwołał się do wyższej instancji rzymskiego sądu - w tym przypadku do samego cesarza. Paweł po raz kolejny podkreślił, że jest niewinny, a Festus wiedział, że tak naprawdę jest. Zatem by wyjść z twarzą z całej sprawy, Festus uznał, że Paweł musi udać się do Rzymu i stanąć przed cesarzem.

Do rozważenia

1. Dlaczego Paweł tym razem odwołał się do cesarza? Dlaczego nie uczynił tego wcześniej?
2. Jak przesłanie Pana zapisane w Dz 23,11 wiąże się z pragnieniem Pawła, by udać się do Rzymu?

III. Paweł przed Festusem i Agryppą (przeczytaj Dz 26).

Festus wiedział, że Paweł jest niewinny, a to komplikowało mu kwestię sporządzenia raportu, który Festus musiał wysłać wraz z Pawłem do Rzymu. Ponieważ Festus nie miał pojęcia, co napisać w raporcie, starał się uzyskać jakąś radę w tej kwestii od Agryppy. Tak więc Pawła stawiono przed Agryppą i jego siostrą Bereniką. Byli oni wnukami Heroda Wielkiego, a niektórzy uczeni sugerują, iż żyli w kazirodczym związku. (Zob. Darrel L. Bock, *Acts: Baker Exegetical Commentary on the New Testament*, s. 709-710). Paweł mógłby się bronić przywołując przejawy zła w życiu przywódcy, jak uczynił to niegdyś Jan Chrzciciel wobec Herodiady. Ale nie było to jego celem. Paweł skorzystał z okazji, by przedstawić Agryppie ewangelię, wiedząc, że wierzy on starotestamentowym prorokom. Była to najdłuższa obrona Pawła w Cezarei. Po raz kolejny przedstawił w niej swoje osobiste świadectwo, podobnie jak uczynił to w Jerozolimie. W pewnym momencie Festus przerwał wywody Pawła sugerując, że nadmiar wiedzy doprowadził go do szaleństwa. Paweł nie spieszył się tym, ale po raz kolejny inteligentnie bronił siebie i swojej wiary. Powiązał chrześcijaństwo z jego żydowskimi korzeniami i nadzieją zmartwychwstania potwierdzoną przez Jezusa. Paweł używał zaimków takich jak „my” i „nasi”, by powiązać Agryppę z prawdą i swoją obronę zakończyć wezwaniem skierowanym do Agryppy, by przyjął Jezusa jako Tego, który wypełnił starotestamentowe proroctwa. Ciekawe, że w tym kontekście Paweł nie nazywał Jezusa „Panem”, ale po prostu mówił o Jego zmartwychwstaniu, a więc sednie spełnienia nadziei Izraela. (Zob. (See Darrel L. Bock, *Acts: Baker Exegetical Commentary on the New Testament*, s. 714).

Do rozważenia

1. Jak Agryppa zareagował na wezwanie Pawła do wiary?
2. Jak Festus odpowiedział na świadectwo i argumentację Pawła?
3. Dlaczego Paweł postanowił dodać swoje świadectwo do swojej obrony wygłoszonej przed Agryppą?

Etap 3 - Zastosowanie

Tylko dla nauczyciela: W ramach zastosowania tej lekcji byłoby dobrze uświadomić uczestnikom lekcji, iż ich własne świadectwa mogą być obroną chrześcijańskiej wiary. Ważne jest także, by pomóc im dostrzec współczesne konteksty, w których mogą być zmuszeni do obrony swojej wiary w ramach głoszenia ewangelii.

Pytania do zastosowania

1. Jakie są różne sposoby bronięcia naszej wiary?
2. Z jakiego rodzaju oskarżeniami pod adresem naszej wiary spotykamy się obecnie? W czym są one podobne, a czym różnią się od oskarżeń wysuwanych przeciwko Pawłowi?
3. Jak możemy wykorzystać nasze osobiste świadectwa jako obronę naszej wiary?

Etap 4 - Tworzenie

Tylko dla nauczyciela: Posługując się jako przykładem świadectwem Pawła złożonym przed Herodem Agryppą pomóż uczestnikom lekcji ułożyć ich osobiste świadectwa, które będą mogli wykorzystać w celu głoszenia ewangelii. Dobrze byłoby, gdybyś wcześniej sam ułożył takie świadectwo, aby dać przykład uczestnikom lekcji. Pamiętaj o tym, jak Paweł podzielił swoje świadectwo na poszczególne części: (1) Jak żyłeś, zanim poznałeś Chrystusa? (2) W jaki sposób poznałeś Chrystusa? (3) Jak zmieniłeś się po poznaniu Chrystusa?

Zadania

1. Dobierzcie się w pary i przedstawcie sobie nawzajem swoje osobiste świadectwa.
2. Pomóżcie sobie nawzajem w kształtowaniu waszych świadectw w taki sposób, aby dawały wam jak najlepszą okazję do przekazania ewangelii i wezwania innych do jej przyjęcia.
3. W jaki sposób możesz potrzebować modyfikacji swojego świadectwa w różnych sytuacjach?
4. W jaki sposób możesz bronić chrześcijaństwa przy pomocy swojego świadectwa?
5. Czy twoje świadectwo może zostać wzmocnione logicznymi argumentami? Jeśli tak, to jakimi?